

Dosarul nr. 2r-541/19

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – S. Suvac
Instanța de apel: CA Chișinău – N. Simciuc, G. Dașchevici, A. Panov

DECIZIE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Zinaida Codița,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe
Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe
Privatizate nr. 54/35 COOP împotriva Zinaidei Codița cu privire la încasarea datoriei
și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a restituit apelul Zinaidei Codița ca fiind depus în afara termenului legal,

constată:

La 30 noiembrie 2018 Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” (în continuare
SA „Termoelectrica”) în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate
nr. 54/35 COOP (în continuare APLP nr. 54/35 COOP) a depus cerere de chemare
în judecată împotriva Zinaidei Codița, prin care a solicitat încasarea datoriei în
mărime de 38 543,12 lei acumulată pentru perioada ianuarie 2011- octombrie 2018
și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din data de 11 martie 2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru
s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat din contul Zinaidei
Codița în beneficiul APLP nr. 54/35 COOP datoria pentru consumul energiei
termice pentru perioada 01 decembrie 2015 - octombrie 2018 în mărime de
14 270,33 lei și în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 428,10 lei cu titlu de
cheltuieli de judecată suportate în legătură cu plata taxei de stat corespunzător
admiterii acțiunii, în rest pretenția cu privire la încasarea datoriei pentru consumul
energiei termice s-a respins ca tardivă, iar pretenția cu privire la încasarea taxei de
stat s-a respins ca fiind neîntemeiată. (f.d. 30,41-46)

Împotriva hotărârii instanței de fond, atât SA „Termoelectrica”, cât și Zinaida
Codița au depus apel nemotivat. (f.d. 32-33,38)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 18 iunie 2019 a restituit apelul declarat de către Zinaida Codița ca fiind depus în afara termenului legal. (f.d. 53-55)

Prin încheierea din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea SA „Termoelectrica” privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat apelantei termen pentru prezentarea apelului motivat. (f.d.56-58)

Împotriva încheierii instanței de apel din data de 18 iunie 2019, prin care s-a restituit apelul Zinaidei Codița ca fiind depus în afara termenului legal, a fost depus recurs. Recurenta Zinaida Codița a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei la examinare în instanța de apel, invocând că nu a solicitat repunerea în termen pe motiv că este pensionară, nu are studii juridice și nu cunoștea faptul că urma să solicite repunerea în termen de declarare a apelului.

De asemenea, a mai relatat că împotriva hotărârii instanței de fond a depus apel și SA „Termoelectrica”, astfel, instanța de apel, chiar dacă apelul depus de către Zinaida Codița este peste termenul legal, urma să – l interpreteze ca fiind apel incident și numai în cazul în care va restitui apelul depus de către SA „Termoelectrica”, apelul depus de către recurentă nu va produce efecte juridice.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 18 iunie 2019, a expediat în adresa recurenteii la data de 27 iunie 2019. (f.d. 59) Recurenta a recepționat încheierea contestată la data de 03 iulie 2019. (f.d. 60)

În aceste circumstanțe recursul, declarat de către Zinaida Codița la data de 15 iulie 2019, se consideră a fi depus în termen.

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din data de 18 iunie 2019.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 16 aprilie 2019 Zinaida Codița a depus apel împotriva hotărârii din data de 11 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 38)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 18 iunie 2019 a restituit cererea de apel înaintată de către Zinaida Codița ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului. (f.d. 53-55)

Articolul 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă prevede că instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reține corectă concluzia instanței de apel cu privire la restituirea apelului ca fiind tardiv din considerentele ce preced.

Din materialele dosarului rezultă că cauza a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Prin prisma art. 276⁴ din Codul de procedură civilă hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod.

Conform prevederilor art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 113 al Codului de procedură civilă stipulează că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor enunțate, se constată că Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii la data de 11 martie 2019, termenul limită de depunere a apelului fiind 10 aprilie 2019, însă Zinaida Codița a depus cererea de apel la 16 aprilie 2019, respectiv, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Totodată, instanța de recurs reține că legiuitorul prin art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă a acordat posibilitatea părții, care a omis termenul de procedură, de a solicita repunerea în termen cu prezentarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului în termen.

În speță, Zinaida Codița, deși a omis termenul de declarare a apelului, nu a solicitat repunerea în termen. Argumentul recurenteii precum că instanța de apel urma să stabilească ședința prealabilă pentru a acorda apelantei posibilitatea de a solicita repunerea în termen, este apreciat critic de instanța de recurs, ori art. 369, alin. (1¹) din Codul de procedură civilă prevede posibilitatea și nu obligația instanței de apel de a convoca ședința prealabilă. În speță, instanța de apel a considerat inoportun de a convoca ședința prealabilă.

Astfel, faptul neconvocării de către instanța de apel a ședinței prealabile, nu atrage după sine casarea încheierii instanței de apel, prin care s-a restituit apelul Zinaidei Codița ca fiind depus în afara termenului legal, ori apelanta Zinaida Codița la depunerea apelului nu a beneficiat de dreptul său prevăzut la art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă și nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului.

Zinaida Codița a mai invocat că nu are studii juridice și nu știa despre faptul că urma să solicite repunerea în termen de declarare a apelului.

Aici, instanța de recurs reține principiul „Nemo censetur ignorare legem”. Astfel necunoașterea legii nu constituie o justificare a nerespectării ei și nimeni nu este exonerat de răspundere pe motiv ca nu cunoaște legea. Mai mult ca atât, nimeni nu poate invoca necunoașterea legii, în cazul în care aceasta a fost publicată, ori în cazul în care ar fi admisă invocarea necunoașterii legii s-ar ajunge la o stare de instabilitate juridică și haos, fapt pentru care este general admisă prezumția absolută a cunoașterii legii. În baza acestei prezumții, toți cetățenii trebuie să cunoască legile, prezumția neputând fi răsturnată prin proba contrarie.

În urma celor relatate Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului Zinaidei Codița pe motivul depunerii în afara termenului

legal, ori exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Colegiul reamintește că termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Argumentul Zinaidei Codița precum că instanța de apel în cazul constatării că apelanta a depus apelul în afara termenului legal urma să-l reține ca fiind apel incident, nu poate fi reținut de instanța de recurs ca fiind întemeiat.

În conformitatea cu prevederile art. 362¹, alin. (1) din Codul de procedură civilă în cadrul procesului în care se judecă apelul depus de apelant, intimatul este în drept, după expirarea termenului de apel, să depună apel în scris, inclusiv în formă electronică prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Apelul incident se depune nu mai târziu de data depunerii referinței la cererea de apel

Colegiul reține că legislația procesuală civilă prin instituirea principiului disponibilității în drepturi a participanților la proces a stabilit dreptul procedural al participanților la proces de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În speță, Zinaida Codița, alegându-și modalitatea de apărare, la data de 16 aprilie 2019 a depus cerere de apel, iar instanța de apel corect a reținut cererea ca fiind apel și l-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal.

Totodată, instanța de recurs reține că prin prisma art. 362¹, alin. (1) din Codul de procedură civilă Zinaida Codița dispune de dreptul de a depune apel incident în cadrul procesului în care se judecă apelul SA „Termoelectrica”, până la data depunerii referinței.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Zinaida Codița.

Se menține încheierea din data de 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas